

Azərbaycan Respublikası
Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin
23 oktyabr 2020-ci il tarixli
qərarı ilə təsdiq edilmişdir
Protokol № 48

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKININ
STATİSTİKA DEPARTAMENTİ
HAQQINDA
Ə S A S N A M Ə**

Bakı - 2020

1. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Statistika departamenti (bundan sonra – Departament) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının (bundan sonra – Mərkəzi Bank) mərkəzi aparatının struktur bölməsidir.

1.2. Departament öz fəaliyyətində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasını, “Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında”, “Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikası qanunlarını, Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan digər normativ hüquqi aktlarını, Mərkəzi Bankın normativ xarakterli aktlarını, İdarə Heyətinin qərarlarını, Mərkəzi Bankın daxili komitələrinin qərarlarını, Mərkəzi Bank üzrə əmrləri, sərəncamları və bu Əsasnaməni rəhbər tutur.

1.3. Departament bu Əsasnamə ilə müəyyən olunmuş funksiyalarının yerinə yetirilməsi prosesində fəaliyyətini Mərkəzi Bankın digər struktur bölmələri və qurumları ilə əlaqələndirir.

2. DEPARTAMENTİN FƏALİYYƏTİNİN ƏSAS MƏQSƏDİ

Departamentin fəaliyyətinin əsas məqsədi pul və maliyyə sabitliyi siyasətinin hazırlanması, onun makroiqtisadi nəticələrinin təhlil edilməsi, maliyyə sabitliyinin monitorinqi, iqtisadi tədqiqatların aparılması və gələcək dövrlər üzrə proqnoz göstəricilərin işlənməsi üçün beynəlxalq standartlara cavab verən keyfiyyətli və əhatəli daxili və xarici statistik məlumatların toplanması, emalı, icmallaşdırılması, təhlil edilməsi və istifadəçilərə çatdırılmasını təmin etməkdir.

3. DEPARTAMENTİN ƏSAS FUNKSİYALARI

Departament aşağıdakı əsas funksiyaları həyata keçirir:

3.1. Elektron Statistik Məlumat Bazası və Analitik Hesabatlıq Sistemi (ESAHS) vasitəsilə maliyyə sektorundan maliyyə statistikasını, dövlət orqanları və təşkilatlardan ölkənin iqtisadi inkişaf göstəricilərinə dair zəruri dövri statistik hesabatların və məlumatların qəbul olunmasını, emalını, icmallaşdırılmasını həyata keçirir və bu əsasda hazırlanmış statistik və analitik məlumatları istifadəçilərə təqdim edir;

3.2. Mərkəzi Bankın pul-kredit göstəricilərini, gündəlik analitik balansını və pul icmalını tərtib edir və istifadəçilərə təqdim edir;

3.3. xarici sektor üzrə toplanmış statistika əsasında ölkənin tədiyə balansını tərtib edir;

3.4. ölkənin icmal (dövlət və qeyri-dövlət) xarici borc statistikasını və beynəlxalq investisiya balansını tərtib edir, məlumatların ümumiləşdirilməsini və yayılmasını təmin edir;

3.5. statistik hesabatların hazırlanması ilə bağlı normayaratma fəaliyyətini həyata keçirir və zəruri hallarda statistik hesabatların təkmilləşdirilməsi barədə təkliflər verir;

3.6. real sektor müəssisələri və ev təsərrüfatları üzrə statistik müşahidələrin aparılması üçün zəruri metodoloji işləri həyata keçirir, müşahidələrin nəticələrini emal edərək istifadəçilərə təqdim edir;

3.7. Mərkəzi Bankın aylıq statistik bülletenini hazırlayır, bülletenin elektron nəşrini təmin edir;

3.8. Mərkəzi Bankın illik hesabatının dərc olunmasını təmin edir;

3.9. Departamentin səlahiyyətlərinə aid məsələlər üzrə statistik vahidlər və istifadəçilər üçün təlimlər həyata keçirir;

3.10. statistik hesabatların təqdim edilməsi ilə bağlı yol verilən hüquqpozmalara görə qanunvericiliyə müvafiq qaydada tədbirlərin görülməsini təmin edir;

3.11. səlahiyyətlərinə aid məsələlərlə bağlı digər dövlət qurumları, beynəlxalq təşkilatlar, xarici ölkələrin mərkəzi bankları ilə əməkdaşlıq edir;

3.12. Departamentin məqsəd və funksiyaları ilə əlaqədar Mərkəzi Banka daxil olan layihə sənədlərinə baxır və rəy hazırlayır;

3.13. Departamentin əməliyyat planlarının, habelə büdcə layihəsinin hazırlanmasında iştirak edir, təsdiq olunmuş planların icrasını təmin edir;

3.14. Departamentə daxil olan müraciətlərə baxır, məktub və sorğulara cavablar hazırlayır;

3.15. rəhbərliyin tapşırıqlarına uyğun olaraq fəaliyyət istiqamətləri üzrə digər işləri yerinə yetirir.

4. DEPARTAMENTİN TƏŞKİLATI STRUKTURU VƏ

İDARƏ OLUNMASI

4.1. Departamentin təşkilati strukturu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir:

4.1.1. Maliyyə statistikasına şöbəsi;

4.1.2. Makroiqtisadi informasiya şöbəsi;

4.1.3. Real sektorun monitorinqi şöbəsi;

4.1.4. Xarici sektorun statistikasına şöbəsi.

4.2. Departamentin fəaliyyətinə direktor rəhbərlik edir. Departamentin direktoru Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən vəzifəyə təyin edilir və vəzifədən azad olunur. Departament direktoru öz fəaliyyətini Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş vəzifə təlimatına əsasən həyata keçirir.

4.3. Departamentin digər rəhbər əməkdaşları (şöbə rəisləri) Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən vəzifəyə təyin edilir və vəzifədən azad olunurlar. Departamentin rəhbər əməkdaşları öz fəaliyyətini Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş vəzifə təlimatına əsasən həyata keçirirlər.

4.4. Departamentin direktoru işdə olmadıqda onun səlahiyyətlərini rəhbərliyin qərarı ilə həvalə edilmiş şöbə rəislərindən biri həyata keçirir.

4.5. Departamentin ştat cədvəli Mərkəzi Bankın sədri tərəfindən təsdiq edilir.

5. DEPARTAMENTİN İŞİNİN TƏŞKİLİ

5.1. Maliyyə statistikasına şöbəsi:

5.1.1. ESAHS vasitəsilə maliyyə statistikasına hesabatlarının müəyyən edilmiş formada və müddətdə maliyyə sektorundan qəbul edilməsini, emalını və icmallaşdırılmasını təmin edir, aparılmış təhlilin nəticəsi olaraq analitik cədvəllər hazırlayır;

5.1.2. şöbənin fəaliyyətinə dair normativ-metodoloji sənədlərin hazırlanması işini həyata keçirir və maliyyə statistikasına sahəsində statistik məlumat bazasının genişləndirilməsi məqsədilə bu sahədə digər departamentlərin tələbatını öyrənir, statistik hesabatların və onların metodoloji bazasının təkmilləşdirilməsi üçün təkliflər hazırlayır;

5.1.3. maliyyə statistikasına ilə bağlı daxil olan məktublara baxır və cavab hazırlayır;

5.1.4. maliyyə statistikasına hesabatlarının düzgün tərtib olunması üçün statistik vahidlərə praktiki köməklik göstərir və təlimlərin həyata keçirilməsini təşkil edir;

5.1.5. Departament rəhbərliyinin tapşırıqlarına uyğun olaraq fəaliyyət istiqamətləri üzrə digər işləri yerinə yetirir.

5.2. Makroiqtisadi informasiya şöbəsi:

5.2.1. Mərkəzi Bankın statistik informasiyaya tələbatını ödəmək üçün makroiqtisadi məlumatların toplanması, emalı və icmallaşdırılmasını həyata keçirir;

5.2.2. ölkədaxili və xarici makroiqtisadi və monetar göstəricilərə dair statistik məlumatların toplanmasını, məlumatların dinamik sıralarının və analitik cədvəllərinin hazırlanmasını təmin edir;

5.2.3. dövlət qurumlarından, Mərkəzi Bankın struktur bölmələrindən və banklardan toplanan statistik məlumatlar əsasında beynəlxalq standartlara uyğun dövrü statistik bülleten və icmalları, Mərkəzi Bankın illik hesabatını hazırlayır;

5.2.4. Mərkəzi Bankın məcmuələrində istifadə olunmaq üçün ESAHS vasitəsilə makroiqtisadi, monetar və maliyyə statistikasına modulları üzrə müvafiq icmal məlumat və hesabatların tərtib olunmasını təmin edir və istifadəçilərə təqdim edir;

5.2.5. əmlak bazarının vəziyyətinə dair statistik məlumatları təhlil edir və analitik cədvəllər hazırlayır;

5.2.6. beynəlxalq maliyyə təşkilatları və xarici dövlətlərin mərkəzi banklarının müvafiq qurumları ilə əməkdaşlıq edir;

5.2.7. Departamentə daxil olan müraciətlərə baxır və sorğulara cavab hazırlayır;

5.2.8. Departament rəhbərliyinin tapşırıqlarına uyğun olaraq fəaliyyət istiqamətləri üzrə digər işləri yerinə yetirir.

5.3. Real sektorun monitorinqi şöbəsi:

5.3.1. makroiqtisadi təhlildə və maliyyə sabitliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunmaq üçün iqtisadiyyatın real sektorunda (ticarət, tikinti, xidmət və sənaye sektorlərində) müəssisələrin aylıq statistik müşahidələrini aparır və statistik bazanı yaradır;

5.3.2. monitorinqə cəlb olunacaq müəssisə və təşkilatlardan, ev təsərrüfatlarından ibarət seçim qrupunu müəyyənləşdirir, sorğu anketlərini, onların doldurulması barədə təlimatları hazırlayır və bununla bağlı metodoloji işləri həyata keçirir;

5.3.3. respondentlərdən sorğu məlumatların toplanmasını, emalını və icmallaşdırılmasını təmin edir;

5.3.4. respondentlərdən toplanmış məlumatlar əsasında iqtisadi fəallıq indeksini, istehlakçı inam indeksini qiymətləndirir, iqtisadi konyukturanı və müəssisələrin investisiya niyyətlərini, ev təsərrüfatlarının istehlak davranışlarını təhlil edərək makroiqtisadi diaqnostikada, pul siyasəti və maliyyə sabitliyi monitorinqində istifadə olunmaq üçün müvafiq arayışlar hazırlayır;

5.3.5. alternativ istehlak qiymətləri indeksinin hesablanmasını təmin etmək üçün əsas ərzaq məhsullarının qiymət müşahidəsini aparır;

5.3.6. birdəfəlik keyfiyyət sorğuları həyata keçirir;

5.3.7. Departament rəhbərliyinin tapşırıqlarına uyğun olaraq fəaliyyət istiqamətləri üzrə digər işləri yerinə yetirir.

5.4. Xarici sektorun statistikasına şöbəsi:

5.4.1. ölkənin xarici iqtisadi əlaqələrini əks etdirən statistik hesabatların müəyyən edilmiş formada və müddətdə kredit təşkilatlarından, dövlət qurumlarından, habelə digər iqtisadi subyektlərdən qəbul edilməsini, emalını və icmallaşdırılmasını həyata keçirir;

5.4.2. rezidentlər və qeyri-rezidentlər arasında maliyyə əməliyyatları və gömrük statistikasına dair hesabatların toplanmasını həyata keçirir, həmçinin tədiyə balansını üzrə

müvafiq nazirliklər və təşkilatlardan, beynəlxalq neft-qaz konsorsiumlarından alınan məlumatları toplayıb emal edir və icmallaşdırır;

5.4.3. ölkənin rüblük və illik əsasda tədiyə balansını tərtib edir;

5.4.4. tədiyə balansı üzrə proqnozların, valyuta balansının (tələb və təklif kanallarının) hazırlanmasında iştirak edir və rüblük, illik dövriliklə tədiyə balansı üzrə təqdimatları Mərkəzi Bankın Pul Siyasəti Komitəsinin müzakirəsinə təqdim edir;

5.4.5. ölkənin icmal (dövlət və qeyri-dövlət) xarici borc statistikasını və beynəlxalq investisiya balansını tərtib edir, məlumatların ümumiləşdirilməsini və yayılmasını təmin edir;

5.4.6. şöbənin fəaliyyətinə dair normativ-metodoloji sənədlərin hazırlanması işini həyata keçirir və statistik hesabatların təkmilləşdirilməsi üçün təkliflər hazırlayır;

5.4.7. statistik vahidlərə müvafiq hesabatların hazırlanmasında praktiki köməklik göstərir;

5.4.8. Milli Hesablar Sisteminin “Qalan dünya hesabı” ilə tədiyə balansının müvafiq göstəriciləri arasında uyğunluğun təmin edilməsi və ölkənin tədiyə balansının tərtib olunması ilə əlaqədar aidiyyatı dövlət qurumları ilə əməkdaşlıq edir;

5.4.9. tədiyə balansının, beynəlxalq investisiya mövqeyinin və icmal xarici borcun statistikasının formalaşdırılması metodologiyası və praktikası məsələləri üzrə Beynəlxalq Valyuta Fondu və xarici ölkələrin mərkəzi bankları ilə əməkdaşlıq edir;

5.4.10. Departament rəhbərliyinin tapşırıqlarına uyğun olaraq fəaliyyət istiqamətləri üzrə digər işləri yerinə yetirir.

6. YEKUN MÜDDƏALAR

6.1. Bu Əsasnamə təsdiq edildiyi gündən qüvvəyə minir.

6.2. Bu Əsasnamə qüvvəyə mindiyi gündən Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin 22 yanvar 2016-cı il tarixli qərarı (Protokol №05) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Statistika departamenti haqqında Əsasnamə” ləğv edilir.

Mərkəzi Bankın sədri

Elman Rüstəmov

A. Quliyev

V. Xubanov

A. Babayev

A. Vəliyev

R. Orucov

Z. Əliyev

Ə. Əhmədov

F. Osmanov

V. Əhmədov

Ş. Heydərov

L. Hüseynova

R. Məlikova

S. Nəsirov